Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2302618
Steller: J.J. Hildesheim
Datum commissie: 1 oktober 2026
Datum raadsvergadering: 20 oktober 2026

Team: WEM
Teammanager: Alexis van Oven
Portefeuillehouder: R. Assendelft
E-mail: j.hildesheim@hoorn.nl

Onderwerp
Beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn*

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn*

De raad besluit

1. Beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn* vast te stellen.
2. Vooralsnog uitsluitend de activiteiten, die vanuit bestaande capaciteit en middelen, zoals genoemd in bijlage 5, uit te voeren;
3. Bij de Kadernota 2027 een nader financieel voorstel tegemoet te zien, dat dan onderdeel uitmaakt van de integrale afweging.

Samenvatting
Toerisme is een branche in ontwikkeling. Waar voorheen de focus vooral lag op groei, wordt toerisme steeds meer gezien als een middel om een stad aantrekkelijk, economisch vitaal en toekomstbestendig te maken en te houden voor inwoners én bezoekers. Ook Hoorn is in ontwikkeling. Dit vraagt om een duidelijke koers voor de gewenste ontwikkeling van het toerisme in de stad.

Met de beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn* kiest Hoorn voor een evenwichtige ontwikkeling van het toerisme. De focus ligt op kwaliteit boven kwantiteit: niet zoveel mogelijk bezoekers, maar bezoekers die langer verblijven, gebruikmaken van het lokale aanbod, aansluiten bij de marketingdoelstellingen en bijdragen aan de lokale en regionale economie.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

Van 2005 tot 2010 gaf de toerismenota *Op jacht naar de schat* richting aan het toeristisch beleid van Hoorn. Sindsdien heeft de gemeente zich vooral gericht op promotie en marketing. De context waarin toerisme zich ontwikkelt is echter sterk veranderd. Ook het bezoekersgedrag en de bezoekersaantallen zijn veranderd. In combinatie met de ontwikkelingen in verschillende gebieden in Hoorn biedt dit nieuwe kansen en brengt het nieuwe uitdagingen met zich mee. Daarom is het nodig om een nieuwe beleidsnota vast te stellen om richting te geven aan de gewenste ontwikkeling van het toerisme in Hoorn.

Belang

Met dit besluit stelt de raad het beleidskader vast waarmee richting wordt gegeven aan de ontwikkeling van toerisme in Hoorn. Het beleid biedt een afwegingskader voor toekomstige keuzes en investeringen en zorgt voor samenhang tussen toerisme, economie, cultuur, erfgoed, mobiliteit en leefbaarheid. Daarmee ontstaat duidelijkheid voor inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners over de koers van de gemeente. Zonder een actueel beleidskader ontbreekt een gezamenlijke basis voor de verdere ontwikkeling van toerisme in Hoorn.

Centrale vraag

Hoe wil de raad toerisme inzetten als middel om Hoorn aantrekkelijk, leefbaar en economisch sterk te houden, met behoud van de kwaliteit en identiteit van de stad?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

De beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn* heeft als doel een evenwichtige ontwikkeling van toerisme, waarbij levendigheid en leefbaarheid hand in hand gaan. Toerisme is daarbij geen doel op zich, maar een middel om de stad aantrekkelijk, economisch vitaal en toekomstbestendig te houden voor inwoners én bezoekers. Daarbij draagt toerisme bij aan een vitale horeca, detailhandel, cultuur- en erfgoedsector.

Hoorn kiest voor kwaliteit boven kwantiteit, spreidt bezoekers beter over de stad en het jaar en stimuleert bezoekers die langer verblijven en lokaal besteden. Inwoners merken dat toerisme gericht wordt ingezet en bijdraagt aan een aantrekkelijke en vitale stad, met behoud van de leefbaarheid.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Binnen het toeristisch beleid wordt ingezet op duurzaam toerisme, onder meer door duurzame mobiliteit, hergebruik van materialen en het gebruik van lokale producten te stimuleren. Ook worden bezoekers en ondernemers gestimuleerd om duurzame keuzes te maken. De koppeling met de *Uitvoeringsagenda Circulaire Economie 2027-2030* zorgt voor versterking van deze ambities.

4. Kaders

Omgevingsvisie Hoorn 2022

De Omgevingsvisie zet in op de ambitie om 'meer stad' te worden door een 'stad in balans' te zijn. De beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn* geeft uitvoering aan deze ambitie door toerisme in te zetten als middel om de historische binnenstad en het Waterfront te versterken, voorzieningen aantrekkelijk te houden en economische ontwikkeling te stimuleren. Daarbij staat een goede balans tussen bewoners, bezoekers, ondernemers en het gebruik van de ruimte centraal. Zo draagt het beleid bij aan een levendige én leefbare stad, waarin de kwaliteit van de leefomgeving behouden blijft.

Programma Binnenstad-Waterfront

Het toeristisch beleid en Programma Binnenstad-Waterfront versterken elkaar. Beide zetten in op de binnenstad en het waterfront verder te ontwikkelen als aantrekkelijke verblijfsgebieden voor inwoners en bezoekers. De ontwikkeling van de Poort van Hoorn, het stadsstrand en de verbinding tussen station,

binnenstad en waterfront zijn daarbij belangrijke schakels. Belangrijke doelen waarop wordt aangesloten zijn het *ontwikkelen van een aantrekkelijk aanbod* en het *stimuleren van bezoekers.*

Raadsbesluit 11 juni 2024 - inzet (destinatie)marketing gemeente Hoorn
Tijdens de raadsvergadering van 11 juni 2024 besluit de raad geen vervolg te geven aan destinatiemarketing op Noord-Hollands Noord niveau en de focus van de marketinginspanningen van de gemeente Hoorn te verschuiven naar citymarketing Hoorn en promotie op Westfries niveau. Daarnaast besloot de raad een bedrag van € 25.000, dat eerder was bestemd voor destinatiemarketing via Holland boven Amsterdam, in te zetten voor de uitvoering van het promotieplan Westfriesland, onder de voorwaarde dat de andere regiogemeenten een vergelijkbare financiële bijdrage leveren. Ook besloot de raad de bestemming van het resterende bedrag van € 71.977, - integraal af te wegen bij de behandeling van de begroting.

Beleef Westfriesland
In 2025 hebben de zeven Westfriese gemeenten gezamenlijk een aanbesteding uitgevoerd voor de toeristische promotie van Westfriesland. Medio juni 2025 is een uitvoerende partner gestart met het positioneren en promoten van de regio onder de naam *Beleef Westfriesland.* Aanleiding hiervoor was het beëindigen van de destinatiemarketing voor Noord-Holland Noord door Holland boven Amsterdam, terwijl de behoefte aan regionale toeristische promotie bleef bestaan.

Voor de uitvoering van *Beleef Westfriesland* wordt een bedrag van € 27.500, - vanuit de Regionale Economische Agenda (REA)-gelden ingezet. De overige Westfriese gemeenten leveren een vergelijkbare financiële bijdrage, op basis van inwonersaantal. Hiervoor is in ieder geval voor de periode tot en met 2028 jaarlijks circa € 100.000, - beschikbaar voor de toeristische promotie van Westfriesland.

Bij het opstellen van de beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn* is rekening gehouden met de bestaande afspraken over destinatiemarketing die de Westfriese gemeenten onderling hebben gemaakt. Het toeristisch beleid bepaalt de inhoudelijke koers; *Beleef Westfriesland* draagt bij aan de regionale zichtbaarheid en promotie van Hoorn en Westfriesland.

Marketing van Hoorn Meerjarenplan 2025-2027
Het marketingplan biedt kaders voor de promotie van Hoorn via *Kom naar Hoorn.* Het meerjarenplan is gebaseerd op de ambitie en positionering van Hoorn en geeft richting aan de marketing en promotie van de stad voor specifieke doelgroepen. Het toeristisch beleid sluit hierop aan en vormt, vanuit de ambitie om toerisme in te zetten als middel voor de ontwikkeling van de stad, het inhoudelijke beleidskader voor de toeristische ontwikkeling van Hoorn. Zo dragen zowel de marketing als het toeristisch beleid bij aan een aantrekkelijk, economisch vitaal en toekomstbestendig Hoorn voor inwoners én bezoekers.

Cultuurnota 2025-2032
Het toeristisch beleid sluit aan bij de *Cultuurnota* door cultuur en erfgoed sterker te verbinden met toerisme en bezoekers te verleiden langer in Hoorn te verblijven.

Coalitieakkoord 2026-2030
In het vorige coalitieakkoord was opgenomen dat Hoorn het toeristisch beleid nieuw leven inblaast. Hier is een start mee gemaakt. In het huidige coalitieakkoord is opgenomen dat Hoorn kiest voor kwaliteitstoerisme en gastvrije havens. Uitgangspunt bij het beleid is: kwaliteit boven kwantiteit. Het toeristisch beleid geeft uitvoering aan deze ambitie door te sturen op kwaliteit, verblijf en leefbaarheid. Het toeristisch beleid versterkt de samenhang tussen horeca, cultuur, evenementen, binnenstad, havens en recreatie, voor een aantrekkelijke en bruisende stad.

Erfgoedvisie 2026-2035
Het toeristisch beleid ondersteunt de ambitie om erfgoed beter beleefbaar te maken en zet erfgoed in als één van de belangrijkste kwaliteiten van Hoorn als toeristische bestemming.

5. Argumenten

Het toeristisch beleid geeft richting aan de ontwikkeling van toerisme in Hoorn
Van 2005 tot 2010 gaf de toerismenota *Op jacht naar de schat* richting aan het toeristisch beleid van Hoorn. Sindsdien ontbrak een actueel toeristisch beleidskader. In het vorige coalitieakkoord was opgenomen dat Hoorn het toeristisch beleid nieuw leven inblaast. Hier is een start mee gemaakt.

De beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn* sluit aan bij actuele ontwikkelingen, zoals het stadsstrand, De Poort van Hoorn, de verbouwing van het Westfries Museum en het Programma Binnenstad-Waterfront. Ook de door het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC) verwachte groei van het toerisme richting 2035 onderstreept de noodzaak van duidelijke keuzes over de manier waarop Hoorn met toeristische groei wil omgaan, passend bij de kwaliteit, leefbaarheid en draagkracht van de stad.

Toerisme raakt verschillende beleidsvelden, waaronder economie, cultuur, erfgoed, mobiliteit en duurzaamheid. De nota verbindt deze opgaven vanuit toeristisch perspectief en biedt een duidelijk afwegingskader voor toekomstige keuzes en investeringen. Daarbij is rekening gehouden met de leefbaarheid en draagkracht van de stad. Daarmee ontstaat een duidelijke koers voor inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners.

Hoorn kiest voor kwaliteit boven kwantiteit
Het beleid zet niet in op zoveel mogelijk bezoekers, maar op bezoekers die langer verblijven, gebruikmaken van het lokale aanbod, aansluiten bij de marketingdoelstellingen en bijdragen aan de lokale en regionale economie. Door de verwachte groei van het toerisme is het belangrijk hier actief op te sturen. Zonder duidelijke keuzes kunnen ongewenste effecten ontstaan, zoals een afname van de leefbaarheid, toenemende druk op de openbare ruimte of ontwikkelingen die niet passen bij de gewenste kwaliteit van de stad. Daarom kiest Hoorn voor kwaliteit boven kwantiteit en voor een goede spreiding van bezoekers, met behoud van de leefbaarheid en draagkracht van de stad. Nieuwe toeristische ontwikkelingen moeten bijdragen aan de kwaliteit van Hoorn en passen binnen wat de stad kan dragen.

Toerisme draagt bij aan bredere maatschappelijke opgaven
Toerisme is geen doel op zich, maar wordt ingezet als middel om bredere maatschappelijke doelen te realiseren. Het beleid draagt bij aan een aantrekkelijke binnenstad, versterkt cultuur en erfgoed, ondersteunt ondernemers en sluit aan bij ontwikkelingen zoals het waterfront, de Poort van Hoorn en de regionale samenwerking binnen Westfriesland.

Aanvullende financiële middelen zijn op termijn nodig
Om alle ambities uit het toeristisch beleid te realiseren zijn structurele financiële middelen nodig. Met de huidige financiële middelen kunnen de in het coalitieakkoord opgenomen toeristische ambities deels worden gerealiseerd. In bijlage 5 van de beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn* is inzichtelijk gemaakt welke activiteiten binnen de bestaande middelen kunnen worden uitgevoerd en voor welke activiteiten op termijn aanvullende financiële middelen nodig zijn.

Gelet op de financiële situatie van de gemeente en het feit dat op dit moment nog onvoldoende inzicht bestaat in de omvang van de benodigde aanvullende middelen, wordt voorgesteld om nu geen aanvullende financiële middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het toeristisch beleid. Het college komt hier op een later moment bij de raad op terug.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Bij de totstandkoming van de beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn* zijn toeristische partners (ondernemers, bewoners, musea, culturele instellingen, Strategisch Actie Team) betrokken geweest. Een verslag hiervan is te vinden in bijlage 3 in de beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn*.

Na het opstellen van het conceptbeleidsdocument is de conceptversie gedeeld met de toeristische partners. Zij zijn geïnformeerd over de uitgangspunten, de gekozen primaire doelgroepen en de voorgestelde uitvoeringsacties en hebben de gelegenheid gekregen hierop een reactie te geven. De ontvangen reacties zijn beoordeeld en, waar passend, verwerkt in het definitieve beleidsdocument. De reacties waren positief en bevestigden de gekozen richting.

Daarnaast is gebruikgemaakt van de kennis en adviezen van interne beleidsdomeinen. Ook zijn diverse onderzoeken meegenomen over bezoekersgedrag, toeristische ontwikkelingen, de economische betekenis van toerisme en het *inwonersperspectief op toerisme in Hoorn* uit 2021. De uitkomsten van het onderzoek *Impact van Riviercruise op West-Friesland* (2024), waarvoor onder meer is gesproken met rederijen, inwoners en ondernemers, zijn ook meegenomen bij de totstandkoming van het beleidskader. De resultaten van deze participatiemomenten en onderzoeken zijn verwerkt in het beleidskader en hebben geleid tot de keuze voor kwaliteitstoerisme, balans tussen leefbaarheid en levendigheid en een gerichte focus op doelgroepen.

Tot slot heeft het NBTC meegelezen op dit beleidsstuk. Het NBTC sprak waardering uit voor de gekozen benadering, waarbij niet het toerisme zelf, maar de ambities van de stad het vertrekpunt vormen. Vanuit deze ambities wordt vervolgens beschreven welke rol toerisme en bezoekers kunnen spelen in de ontwikkeling van Hoorn.

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat.

8. Communicatie

Na vaststelling van het beleid wordt het besluit gepubliceerd via de gebruikelijke gemeentelijke kanalen. Daarnaast worden ondernemers, culturele instellingen, toeristische partners en regiogemeenten actief geïnformeerd over de vaststelling van het beleid en de belangrijkste beleidskeuzes. De gemeentelijke kanalen en de platforms *Kom naar Hoorn* en *Beleef Westfriesland* dragen bij aan de uitvoering van de marketing.

9. Realisatie

Na vaststelling van de beleidsnota *Toeristisch beleid Hoorn* wordt gestart met de uitvoering van het uitvoeringsprogramma. Daarbij wordt samengewerkt met interne beleidsdomeinen, ondernemers, culturele instellingen, recreatieve partners en de regio Westfriesland.

De voortgang van het beleid wordt gemonitord aan de hand van de indicatoren uit het beleidskader. Op basis van de uitkomsten kan de uitvoering worden bijgestuurd. De mogelijkheden en het tempo van de uitvoering zijn afhankelijk van de beschikbaarheid van financiële middelen en ambtelijke capaciteit. Dat betekent dat wanneer in de toekomst geen financiële middelen beschikbaar worden gesteld, slechts een deel van de voorgenomen acties uit het uitvoeringsprogramma kan worden uitgevoerd.

GEMEENTE HOORN

De uitvoering van het toeristisch beleid vindt grotendeels plaats binnen de bestaande capaciteit en beschikbare budgetten. Het college komt bij een toekomstige Kadernota bij de raad terug zodra meer inzicht bestaat in de aanvullende middelen die nodig zijn om onderdelen van het uitvoeringsprogramma te realiseren. Naar verwachting wordt hiervoor bij de Kadernota 2027 een voorstel aan de raad voorgelegd.

Hoorn, – 1 SEP. 2026

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester